

Nieuwsbrief Afrikagetuigenissen vzw
Driemaandelijks/januari 2012
P708863 / 3080 Tervuren
G. Bosteels, J. van Ruusbroecstraat 15
3080 Tervuren

België-Belgique
P.B. – P.P.
3080 Tervuren
BC 30592

AFRIKAGETUIGENISSEN

Nieuwsbrief nr. 26

Januari 2012

Landschap in de Mayombe (Foto Carlo Lamote)

Opgelet ! Ledenbijdragen

Andermaal waren heel wat leden zo vriendelijk ons ongevraagd hun jaarlijkse bijdrage voor het nieuwe jaar te doen toekomen (zie blz. 18). Hartelijk dank ! De andere leden vinden hierbijgevoegd het gebruikelijke overschrijvingsformulier. Het bedrag blijft sinds 2004 ongewijzigd op 25 eur. vastgesteld.

Het rekeningnummer : 001-4254043-87 (of : BE67 0014 2540 4387)

In dit nummer :

Onze taak is niet af	blz. 3
De erkentelijkheid van het Afrikamuseum	blz. 4
Afrikagetuigenissen en de wetenschap	blz. 5
De eerste christenen in Rwanda	blz. 6
70 jaar geleden : de veldtocht in Abyssinië	blz. 8
Straffe kaartencollectie over Congo	blz. 10
De Congosaurus	blz. 11
Op de boekentafel	blz. 12
<i>Een luisterboek : En toen zweeg de bolikoko (door Cyriel Van Meel)</i>	
<i>Eddy Hoedt : Het jaar van de draak – Congo 1964</i>	
<i>En nog : “De rode aarde die blijvend aan je hart kleeft” door Roland Duyck</i>	
Hulde aan de martelaren van Isiro (het vroegere Paulis)	blz. 16
Ideologische pudeur	blz. 16
In memoriam	blz. 17
<i>Pater Jozef Bollen</i>	
<i>Joseph Ghyoot</i>	
<i>Daniël Deconynck</i>	
Lidmaatschapsbijdragen 2012	blz. 19
Korte berichten	blz. 19

Onze taak is niet af...

Voorheen hadden wij al eens de woorden van een Nederlandse auteur in de mond genomen : "Als grijsaard draag je de jongeling in het hart". Er was inderdaad voor de zeventigers die wij in 2004 al waren, enige jeugdige overmoed nodig om van wal te steken met het ambitieuze project om onze Afrikaanse ervaringen te helpen redden uit de vergetelheid. Meteen was het ook de bedoeling dit verleden te behoeden voor onbegrip, voor onwetendheid en miskennen van de merkwaardige inzet en werkkraft waarvan zo talrijke landgenoten tijdens de vorige eeuw in Midden-Afrika blijk hebben gegeven.

Na weldra acht jaar drukke bezigheid mogen wij met fierheid en voldoening terugblikken op het bereikte resultaat. Wij hebben de Afrikaanse herinneringen van zowat 300 ambtenaren, militairen, missionarissen, kolonisten, technici allerhande samengebracht. 266 onder hen brachten audiovisueel verslag uit over hun leven en werkomstandigheden in Congo en de mandaatgebieden Rwanda en Burundi. Al deze verhalen werden zorgvuldig uitgeschreven, methodisch gerangschikt, opgeslagen in een gegevensbank en ter beschikking gesteld van diverse wetenschappelijke instellingen : het Afrikamuseum te Tervuren en universitaire documentatiecentra zoals het prestigieuze Kadoc van de Leuvense Universiteit. Wij vonden het bijzonder verheugend en aanmoedigend dat zoveel wetenschappelijke milieus hun waardering en lof voor de ernst en de wetenschappelijke waarde van deze activiteiten niet onder stoelen of banken hebben gestoken.

Een aparte vermelding verdient het lijvige naslagboek "Getuigen vertellen" dat in bijna 500 pagina's de meest opmerkelijke fragmenten uit de interviews heeft samengebracht.

Hoewel dit onderdeel van onze opdracht voorlopig afgerond werd, is uw bestuur er zich wel van bewust dat het voorliggende studiedomein zeker niet integraal kon worden uitgediept. Het is trouwens ontzaglijk groot. Het ligt dan ook voor de hand dat wij niet zomaar op onze lauweren mogen gaan rusten. Wij gaan door met het opsporen en exploiteren van interessante inlichtingsbronnen en verder blijven wij ons inspannen om het kapitaal aan informatie dat wij hebben opgebouwd maximaal te valoriseren en te verspreiden. Tezelfdertijd willen wij attent blijven voor al wat in verband met ons Afrikaans verleden de geesten blijft beroeren.

In afwachting van spoedig nieuws over wat nu op stapel staat om de kroon op ons werk te zetten, is het voor uw bestuur een aangename plicht andermaal zijn warme dank toe te sturen aan al onze leden die door hun steun, hun medewerking en hun sympathie blijven bijdragen tot het integrale welslagen van ons veelomvattend project.

Guido Bosteels, voorzitter

De erkentelijkheid van het Afrikamuseum

Op 13 oktober jl. had de heer Guido Gryseels, directeur van het Afrikamuseum te Tervuren, een afvaardiging van elk onze beide zusterverenigingen, Mémoires du Congo en Afrikagetuigenissen uitgenodigd op een gezellig middagmaal. Deze vriendelijke ontvangst gold als een dankbetuiging voor de medewerking die onze twee verenigingen aan dit prestigieuze museum verlenen.

In het kader van een gestaag opgebouwde vertrouwensrelatie waren in de loop van het jaar overeenkomsten tussen elk van de beide verenigingen en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA) tot stand gekomen, waarin onze banden officieel werden vastgelegd. In ruil voor de uitgebreide verzamelingen allerhande betreffende ons Afrikaans verleden die wij het Museum ter hand stellen, kunnen onze verenigingen gratis beschikken over vergaderruimte in de gebouwen van het Museum.

Mevrouw dr. Patricia Van Schuylenbergh, diensthoofd Geschiedenis, (vooraan op de foto) handelde in een lovend tijdschriftartikel over het "waardevolle historisch materiaal

dat bestaat uit bijna 600 geregistreerde interviews, die sedert 2002 bij oud-kolonialen werden afgenomen” (door onze beide verenigingen samen, wel te verstaan). Zij bestempelt “dit indrukwekkende corpus van orale geschiedenis” als een geschenk uit de hemel voor de onderzoekers. De nog levende getuigen van het koloniale verleden in Midden-Afrika blijven de laatste hoeders van het Belgische erfgoed aldaar.

Zodoende leveren de geïnterviewden materiaal dat interessant kan zijn, schrijft zij, voor verschillende disciplines (geschiedenis, sociologie, sociale antropologie, psychologie) wat de weg kan effenen naar een leerzame interdisciplinaire aanpak.

En verder : “Dit initiatief om getuigenissen te verzamelen van Frans- en Nederlandstaligen uit alle hoeken van België is vrij uniek en mag in de verf worden gezet. Sinds hun oprichting in 2002 (Mémoires du Congo) en 2004 (Afrikagetuigenissen) was het de voornaamste ambitie van deze vzw’s bij te dragen tot een objectieve kennis van de Belgische aanwezigheid in Midden-Afrika tot aan de onafhankelijkheid en ook nog daarna, door getuigen te filmen die zeer verscheiden socio-professionele achtergronden vertegenwoordigen”.

De auteur noteert ook dat Afrikagetuigenissen bij de verwerking van de verkregen informatie een stap verder is gegaan door het realiseren van een thematische koppeling daarvan. Daarmee bedoelt zij de verwerking in 187 rubrieken van de vele aspecten van het leven in de tropen die onze respondenten in hun interviews hebben aangesneden.

Ook het ter beschikking stellen van een overvloed van documenten allerhande (memoires, films/foto’s, dienstnota’s enz.) wordt door het KMMA op hoge prijs gesteld.

Namens de genodigden betuigden Paul Vannès, gedelegeerd bestuurder van Mémoires du Congo, en Guido Bosteels, voorzitter van Afrikagetuigenissen, op hun beurt hun dank aan het Afrikamuseum voor de steun en het vertrouwen die het hun betoont.

Uit deze erkenning door het KMMA blijkt immers overduidelijk dat wij in staat zijn gebleken een belangrijk element van duurzame waarde aan de Belgisch-Congolese geschiedschrijving toe te voegen.

Afrikagetuigenissen en de wetenschap

Naast onze betrekkingen met het Afrikamuseum waarover wij het hierboven hadden, evenals met het documentatiecentrum Kadoc van de KULeuven, dat reeds herhaaldelijk ter sprake kwam, volgt hierna een lijstje van contacten met wetenschappelijke milieus die recent belangstelling hebben vertoond voor de verzamelingen en informatiebronnen die wij hebben samengebracht. Het spreekt vanzelf dat het in de lijn van onze ambities ligt om op deze weg verder te gaan.

◆ Een hele reeks exemplaren van het naslagboek “Getuigen vertellen” hebben we tot op heden ter beschikking kunnen stellen van diverse wetenschappelijke instellingen : universiteiten, musea, bibliotheken, instellingen voor hoger onderwijs.

◆ Professor dr. Dorien Van de Mierop van de KULeuven, heeft samen met student Mathias Pagnaer dankbaar gebruik gemaakt van de bestanden van Afrikagetuigenissen om een taalkundig/sociologisch identiteitsonderzoek te verrichten over de wijze waarop vrouwelijke oud-kolonialen hun identiteit construeerden in het koloniale milieu waarin zij verkeerden. Een artikel over hun bevindingen zal eerlang in een internationaal wetenschappelijk tijdschrift verschijnen.

- ◆ Professor dr. Johan Lagae, van de faculteit architectuur van de UGent verricht met zijn studenten studiewerk over de architecturale en stedenbouwkundige betekenis en van de bouwwerken uit de koloniale tijd en de daarmee gepaard gaande levensvoorwaarden. Meer bepaald deden zij daarbij recent een beroep op respondenten van onze vereniging die goed vertrouwd waren met de stad Matadi.
- ◆ In het kader van seminariewerk onder de leiding van professor Tom Verschaffel van Kulak (Universiteit Leuven, afdeling Kortrijk) werden wij benaderd door de student A. Benotmane, die een omstandig interview afgenomen heeft van een van onze leden.
- ◆ Wij hebben de nodige assistentie en medewerking verleend aan Larissa Vanamo, een studente aan de universiteit van Helsinki, die enige tijd in ons land verbleef om een reeks interviews af te nemen, ondermeer bij verschillende van onze leden, ter voorbereiding van een thesis die gewijd zal zijn aan de omstandigheden waarin de repatriëring en de reïntegratie van de oud-kolonialen in het moederland verlopen is na de jammerlijke gebeurtenissen van 1960.

De eerste christenen in Rwanda

De eerste Europeaan die Rwanda ontdekte was een Duitse explorator. Dat was pas in 1894. Tot dan toe was Rwanda (en de ruime omgeving) niets anders dan een witte vlek op de Afrikaanse landkaart.

Zes jaar later, op 2 februari 1900 verschenen drie missionarissen (Witte Paters) in de 'hoofdstad' van het toenmalige Tutsi-rijk, Nyanza. Tot de mwami richtten zij het verzoek zich in het land te mogen vestigen, liefst in de onmiddellijke buurt.

Nog nooit had men daar blanken gezien die er zo vreedzaam uitzagen en trouwens helemaal ongewapend waren. Tot dan toe had men daar enkel Arabieren gezien die op zoek waren naar slaven of Duitse militairen die af en toe het land doorkruisten en zwaar wapentuig torsten.

Er kwamen lange palabers aan te pas vooraleer de nodige vergunning kon worden verkregen. Bovendien moesten de Paters zich ver van Nyanza gaan vestigen. Het gebied dat ze toegewezen kregen was Save, een van de dichtstbevolkte gebieden van het land.

Men zal grif begrijpen dat het niet in de bedoeling van de mwami en zijn hofhouding lag de evangelisatie aan te moedigen. Wel integendeel ! De bewoners van de heuvelen van Save waren gevreesde kerels, zelfs door de koning. Ze kwamen gemakkelijk in opstand en waren belust op vrijheid. De toenmalige mwami, en vooral zijn machtige oom Kabare hadden gedacht dat de bevolking van Save nog moeilijker de aanwezigheid van de blanken zou dulden dan het juk van hun eigen vorst. Enkele pijlen zouden allicht volstaan...

Erewacht van de mwami

Maar in tegenstelling tot wat de edelen uit de koninklijke omgeving hadden verhoopt, slaagden de missionarissen in hun opzet, bij zover dat zij al het volgende jaar een tweede post in de streek konden stichten, met name te Zaza en een jaar later een derde te Nyundo. Om alles te begrijpen, moet men weten dat het land onder Duits bewind leefde, wat de mwami belette de missionarissen manifest tegen te werken.

Luisteren we nu naar het verhaal van een van de eerste bekeerlingen uit de streek van Zaza, een zekere Kilibilibili, een Tutsi, plaatselijk hoofd bij de genade van de koning en bezitter van een grote bananen-aanplanting. Zijn zoon, heette Pierre Nsengyumva. Een jonge vriend van den huize, Rukamba, zou later de vader worden van de eerste autochtone bisschop van Rwanda, de bekende mgr. Bigirumwami.

Toch liep alles aanvankelijk niet van een leien dakje. Zodra de komst van de blanken in de streek bekend werd, besloten de bewoners de medicijnmannen aan het werk te zetten om de geesten van de voorouders te raadplegen. Niet zo onverwacht luidde het antwoord dat de blanken gekomen waren om de slavernij te bevorderen. Zij werden dan ook met veel achterdocht bejegend. Ook Kilibilibili bleef aanvankelijk onwrikbaar trouw aan de godsdienst van zijn voorouders en Imana bleef ook voor hem de enig mogelijke godheid. De missionarissen bleven echter altijd even vriendelijk en onverstoorbaar en uiteindelijk kwamen dan toch stevige vriendschapsbanden tussen de paters en Kilibilibili tot stand. Deze trotseerde de minachting van zijn omgeving toen bekend geraakte dat hij belangstelling begon te koesteren voor de godsdienst van de blanke zendelingen.

Het voorouderlijke animisme en de diepgewortelde Rwandese cultuur gaven gemakkelijk aanleiding tot spanningen en argwaan. Ziehier een voorbeeld : De autochtonen hadden sinds lang geleerd vuur te maken. Dat deden zij door twee droge stokjes hard tegen elkaar te wrijven. Toen op een dag het vuur in de keuken van de paters gedoofd was geraakt, gingen de boys van de missionarissen de tovenaars verwittigen. Op straf van dood verboden ze de boys nog vuur te maken. Ze hoopten daarmee de paters aan te zetten om de streek te verlaten, want zij dachten dat die blanken de kunst niet verstonden om vuur te maken. Toen enige tijd later een pater zijn pijp stopte, een klein stokje uit een doosje haalde en vuur maakte door het gewoon maar tegen dit doosje te strijken, waren de toeschouwers ervan overtuigd dat dit toverij was en kozen ze het hazenpad. Bij de mwami werd die missionaris ervan beschuldigd een boze geest in zich te dragen.

Traditionele Tutsi- woning in Rwanda

Korte tijd later gaven Kilibilibili, zijn jonge vriend Rukamba en een paar anderen aan de paters te kennen dat zij christen wilden worden. Dat moest echter in het geheim gebeuren. In 1901 reeds ontvingen drie mannen het doopsel, waaronder uiteraard Kilibilibili zelf, die de naam Jean kreeg en Rukamba, die zoals eerder gezegd later de vader van mgr. Bigirumwami zou worden en onder de naam Joseph christen werd.

Door die bekering voelden zij zich overgeleverd aan het misprijzen van hun omgeving, ondanks het feit dat zij voorheen als leden van aanzien in de plaatselijke gemeenschap werden

beschouwd. Zo mochten zij geen urwagwa (bananenbier) meer drinken met hetzelfde rietje als de anderen. Het valt niet te betwijfelen dat meerdere mensen waarvan geweten was dat zij toenadering tot de missionarissen hadden gezocht, tersluiks werden vermoord.

De mwami kon niet dulden dat leden van de leidende klasse, de Tutsi dus, het christendom gingen aankleven. Ten hoogste kon hij dat vanwege de gewone Hutu door de vingers zien. Daarom liet hij aan de Tutsi zeggen dat hij ze zou verbannen indien zij dat nieuwe geloof niet afzwoeren. Zo werd ook Kilibilibili uit zijn bezittingen en zijn gezagspositie ontzet. Toen hij daardoor in hoge nood kwam, vond hij woon- en werkgelegenheid bij de missionarissen.

Op hoge leeftijd wist Kilibilibili nog heel wat anekdotes te vertellen over het begin van het christendom in Rwanda. Alleen al het snuiten van de neus volstond om aanleiding te geven tot commotie ! Toen een pater eens zijn zakdoek bovenhaalde, zijn neus snoot en die zakdoek weer wegstak, was iedereen ervan overtuigd dat er tovenarij in het spel was. Men moet daarbij weten dat speeksel een belangrijke rol speelt in de praktijken van de tovenaars. Zij waren ervan overtuigd dat de paters hun neus snoten om invloed te verwerven op de Rwandezen en ze meteen christen te doen worden.

‘Gelukkig hebben wij christen kunnen worden zonder al te veel te hebben moeten lijden’, zei hij ondanks alles. ‘We hebben ons veel haat op de hals gehaald, we werden soms uit de samenleving verjaagd en door onze ouders achternagezeten, maar uiteindelijk hebben we getriomfeerd’. Jean Kilibilibili overleed in 1966 in de leeftijd van 81 jaar.

(Volgens gegevens van zijn zoon, Pierre Nsengyumva, meegedeeld door E.H. Georges Peperstraete)

70 jaar geleden : de veldtocht in Abyssinië

Een boek van oorlogsherinneringen

Een van de kostbaarste schatten uit de verzameling van Afrikagetuigenissen is ons interview met wijlen de Limburgse Witte Pater van Afrika, Wim Van Hoef. Zijn confraters betitelden deze missionaris, die van 1939 tot 1994, 55 jaar lang dus, in Congo heeft verbleven als “een monument”. Hij was al 92 jaar oud, maar nog ongemeen fris van geest toen hij ons zes jaar geleden zijn relaas toevertrouwde.

Onnavolgbaar was hij toen hij ons zijn herinneringen uit de tweede wereldoorlog ophaalde. Het was inderdaad de verrassing van zijn leven toen de jonge missionaris vernam dat hij gemobiliseerd was om als brancardier-aalmoezenier dienst te nemen in de strijdmacht die op vraag van de geallieerden op de been werd gebracht om ten strijde te trekken tegen de Italiaanse troepen die het toenmalige Abyssinië (thans Ethiopië) bezet hielden. De strategie van de Britten was er immers op gericht de verbindingen tussen het noordelijke Afrika (Egypte) en Zuid-Afrika veilig te stellen.

Het toeval wil dat de boezemvriend en wapenmakker die Pater Van Hoef uit dit avontuur heeft overgehouden adjudant Philippe Brousmiche is, thans 97 jaar oud en zeker een van de laatste overlevenden van deze veldtocht. Deze man is de auteur van het (Franstalige) boek “Bortai”, dat het verhaal brengt van deze wapenfeiten, een boek dat ter gelegenheid van deze 70ste verjaardag een tweede editie beleefd heeft.

Philippe Brousniche, de auteur, omringd door zijn peloton mitrailleurs

De titel Bortai is ontleend aan de naam van een rivier in het strijdgebied, die net zoals de IJzer in West-Vlaanderen, de strijdkrachten van elkaar scheidde.

Het was dus op 6 februari 1941 dat het XIde bataljon van de Weermacht de grens met Soedan overstak om zich via dat uiterst onherbergzame en gloeiend warme land noordwaarts te begeven. Op 10 maart van hetzelfde jaar veroveren ze Assossa en op 20 maart valt Gambela in hun handen. Nadat versterkingen uit Congo waren aangevoerd, wordt de strijd toegespitst op Saio. Na bittere gevechten besluiten de Italianen, die nochtans veel sterker in aantal waren, zich over te geven en op 6 juli 1941 wordt de ceremonie van de overgave voltrokken.

Niet alleen wordt Saio ingenomen, maar meteen vielen niet minder dan 9 generaals, waarvan Gazzera de voornaamste was, 370 officieren, 2600 onderofficieren en blanke soldaten en nog eens 1.600 Erythreeërs in Belgische handen, zonder een ontzaglijke hoeveelheid wapens en oorlogstuig te vergeten.

Het was mondgemeen dat de Italianen zich bij voorkeur aan de Belgen overgaven, in de hoop dat zij naderhand in Belgisch-Congo terecht zouden komen. Dat was echter buiten de Engelsen gerekend, die de krijgsgevangenen uit de handen van de Belgen namen en ze naar Zuid-Afrika stuurden. Behalve een voorraad krakkemikkige geweren van Italiaanse makelij namen ze ook de hele oorlogsbuit voor hun rekening.

Na deze gunstige afloop – de enige Belgische overwinning in de Tweede Wereldoorlog, zegt men wel eens – was de strijd voor een deel van de strijdkrachten nog niet gestreden. Eenheden van de Weermacht trokken door tot in Caïro en sommigen hebben zich verdienstelijk gemaakt tot in Birma toe.

Enkele beelden van het krijgstoneel

Zoals al vermeld, is het een belevenis op zich, pater Wim Van Hoef met zoveel vuur over deze episode uit zijn leven te horen vertellen. Opvallend is hoe geestdriftig hij zich toonde over de hechte verbondenheid tussen blanke en zwarte strijders. Vol lof is hij ook over de verdiensten van meerdere zwarte sergeanten, waarvan hij betreurde dat die niet hoger in graad konden opklimmen. Onder die sergeanten bevond zich trouwens de bekende Bobozo, die het na de onafhankelijkheid tot generaal in het Congolese leger zou brengen.

Tenslotte is het hier ook de plaats om de naam van de in Brugge geboren generaal-majoor August Gilliaert in herinnering te brengen, die als toenmalige opperbevelhebber van de Weermacht nauw bij dit gebeuren betrokken was. Hij was hier trouwens niet aan zijn proefstuk, aangezien hij ook al als jonge officier zijn sporen verdiend had tijdens de Eerste Wereldoorlog, waar hij eerst aan het IJzerfront gestreden had om nog tijdens diezelfde oorlog bij te dragen tot de glorieuze verovering van Tabora in Duits Oost-Afrika.

G. Bosteels

Het boek "Bortai" (tweede editie) is uitgegeven bij L'Harmattan, Parijs.

Het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren bezit een uitzonderlijke collectie luchtfoto's en kaarten over Congo, evenals kaarten en rapporten over Congo en informatie over aanwezige grondstoffen en mineralen.

De duizenden bezoekers van het Museum krijgen het paviljoen over de geologie echter niet te zien. De verborgen schatten bewijzen wel hun dagelijks nut voor Afrika. 'Ze vormen een hoeksteen in de internationale samenwerking', stelt Max Fernandez, hoofd van de afdeling geologie en minerale rijkdom. Onlangs nog kreeg de cartotheek het bezoek van twee afgevaardigden van het Congolese ministerie van Binnenlandse Zaken. Ze kwamen kaarten consulteren om de grens tussen Congo en Burundi opnieuw te kunnen afbakenen. Met de meeste van zijn buurlanden heeft Congo grensgeschillen. 'Het

illustreert het belang van het kaartenmateriaal dat in Tervuren bewaard wordt. De meeste kaarten zijn 40 tot 100 jaar oud, zijn uniek en nog steeds actueel. Het originele en enige exemplaar bevindt zich hier in het Afrikamuseum'.

Luchtfoto's

'We bezitten ook de collectie luchtfoto's die tussen 1950 en 1959 zijn genomen van Congo, Rwanda en Burundi. In die periode werden die landen in detail in kaart gebracht. Er zijn ongeveer 300.000 foto's gemaakt. Het landschap van Rwanda en Burundi is volledig in beeld gebracht, dat van Congo voor ongeveer 60 %. Met de onafhankelijkheid van Congo in 1960 is die inventarisering stilgevallen. Op basis van die luchtfoto's kunnen nu nog steeds gedetailleerde kaarten worden opgemaakt. Die werkdocumenten worden vervolgens door een team ter plaatse gecheckt. Bestaan die dorpen van de luchtfoto vandaag nog ? Zijn er nieuwe bijgekomen ? Zijn de aangeduide ziekenhuizen en voorzieningen nog aanwezig ? Dit archief van luchtfoto's bevat een schat aan gegevens, vooral als men ze samen met de hedendaagse satellietopnames gebruikt.

Geconfronteerd met de huidige situatie zie je duidelijk de evolutie van het bodemgebruik door ontbossing, wegeaanleg, de massale uitbreiding van de steden en andere vormen van landgebruik. Al vroeg in de koloniale tijd zijn er zogenaamde "*cartes de territoires*" opgemaakt. Ze zijn te vergelijken met onze kaarten van de administratieve indeling van het land. Ze worden gebruikt als hulpmiddel bij het beheer van het land. Met de financiële steun van onze federale dienst voor ontwikkelingssamenwerking maakt het departement geologie vandaag voor ieder van de 26 nieuwe Congolese provincies een nieuwe administratieve kaart die zich baseert op bijna zeventig jaar oude documenten.

Mijnbouw

'Als je het over verborgen schatten hebt die al decennia oud kunnen zijn, zijn de kaarten en rapporten over de aanwezige grondstoffen en mineralen van onschatbare waarde voor het Congo van vandaag', benadrukt Max Fernandez. Het Afrikamuseum in Tervuren beschikt over de archieven van verschillende koloniale organisaties die verantwoordelijk waren voor het inventariseren en beheren van de bodemrijksdommen. Ook de archieven van privémaatschappijen uit de koloniale tijd en van recentere bedrijven actief in de mijnbouw vind je er terug. Vanuit wetenschappelijk, economisch en commercieel oogpunt is dit nog steeds bruikbare informatie. De meeste rapporten over prospectie van mineralen en delfstoffen bevinden zich niet in Congo, waar ze met de tijd verloren zijn gegaan, maar in Tervuren. Zo wordt verklaard waarom firma's eerst bij het Afrikamuseum langs komen vooraleer ze in Congo zelf aan de slag gaan.

Verrassend is dat al in de jaren '50 twee diepteboringen naar aardolie zijn uitgevoerd in de plaatsjes Samba en Dekese midden in het Afrikaanse oerwoud. Het resultaat van deze proefboringen, 2 x 2 km. lange gesteente cilinders met een diameter van 8 cm., bevindt zich in de kelders van het Museum. Voorts beschikt het Afrikamuseum over de enige volledige collectie van de in de Congolese ondergrond aanwezige radioactieve mineralen. Het zal de lezer nog meer verbazen dat het Afrikamuseum twee grote blokken uraniumerts bezit, in 1942 in een mijn in Katanga opgedolven.

Het departement geologie bezit ook een vrij gevarieerde collectie fossielen, gaande van de kleinste micro-organismen tot en met de Congosaurus, de enkel in Congo aangetroffen reuze voorvader van de huidige krokodil, die ten tijde van de dinosaurius leefde.

Gerard Hautekeur (Met dank aan Randkrant, november 2011)

De Congosaurus (een naschrift)

De auteur heeft er goed aan gedaan te herinneren aan het kostbare overblijfsel uit de oertijd, de Congosaurus. Het Afrikamuseum is de enige instelling ter wereld die een 60 miljoen jaar oud fossiel in haar bezit heeft van een voorloper van de huidige krokodil, die de wetenschappelijke naam "*Congosaurus bequaerti*" draagt.

Het fossiel werd in 1913 gevonden in de Angolese enclave van Cabinda, vlakbij de Atlantische Oceaan, en naar België overgebracht door een Belgisch-Amerikaanse plant- en dierkundige, Joseph-Charles Bequaert. Deze onderzoeker was door het Museum met een wetenschappelijke zending naar Afrika gestuurd. Naast andere voorhistorische resten werd dus het bijna volledige skelet (een honderdtal stukken, bijna 4 meter lang) van dit voorhistorische dier naar Tervuren overgebracht.

Een fragment van het beroemde fossiel

Het Museum onderwierp dit skelet in 1950 aan een gedetailleerde studie door de Britse paleontoloog W.E. Swinton. Deze legde de nadruk op het belang van dit specimen, dat erkend wordt als een genus van een nieuwe soort, dat in 1914 beschreven werd door L. Dollo, de geleerde die naam maakte door zijn reconstructies van de Iguanodon-skeletten van Bernissart. Geregeld komen talrijke wetenschappers van over heel de wereld het fossiel bestuderen. Door zijn positie in de taxonomische hiërarchie is dit fossiel een kernreferentie voor de evolutie en een essentieel getuigenis voor het leven in die gebieden vòòr het Afrikaanse en Zuid-Amerikaanse continent van elkaar gescheiden werden.

Het fossiel is te zien geweest ter gelegenheid van de tijdelijke tentoonstelling “Congostroom”.

(GB, volgens gegevens van Daniël Baudet, geoloog KMMA)

Op de boekentafel :

Een luisterboek : *“En toen zweeg de bolikoko”* (door Cyriel Van Meel)

Meer dan eens moesten we de klacht van bejaarde belangstellenden aanhoren dat zij wel graag een of ander Congoboek zouden lezen maar dat lezen wegens hun beperkt gezichtsvermogen moeilijk of onmogelijk geworden was. Er is nu alvast een interessante stap gezet in de goede richting.

Velen hebben al kennis kunnen nemen van het boeiende en succesrijke boek van Cyriel Van Meel, *“En toen zweeg de bolikoko”*, waarin deze geboren verteller zijn levensechte herinneringen aan zijn activiteiten en zijn verblijf in de Kwango vertelt. In het tweede deel van het boek brengt de auteur verslag uit over twee reizen die hij in 2000 en 2005 naar Congo gemaakt heeft. De rode draad in dit verhaal is de bolikoko, die bijna mythische vogel waarvan de merkwaardige roep toenmaals op deze natuurliefhebber en -kenner zoveel indruk gemaakt had. En zoals de titel van het boek het al laat raden: tot zijn ontgoocheling bleek de bolikoko tijdens die twee laatste reizen uit het Congolese landschap verdwenen te zijn. Dit gemis staat symbool voor de desillusie die de terugkeer naar het toenmaals zo geliefde Congo voor de auteur betekende.

Het is nu zo dat een goede vriend, Bob Roose, voormalig journalist bij Radio Belgisch-Congo, bereidwillig als steeds, zich graag ter beschikking heeft gesteld om dit boek helemaal voor te lezen en op een magnetische schijf te laten registreren.

Deze DVD-schijf die de opname van het boek bevat is nu beschikbaar en wordt in de handel gebracht door het bedrijf Progebraille, Stadsomvaart 7, 3500 Hasselt.

Belangstellenden kunnen zich ook te wenden tot de auteur :

Cyriel Van Meel, Hollandsvin 4, 3120 Tremelo.

E-mail : cyrielvanmeel@hotmail.com

Telefoon 016 53 18 64.

Eddy Hoedt : Het jaar van de draak – Congo 1964

Sommigen kennen misschien het veel gelezen boek van de gewezen diplomaat Patrick Nothomb, “Dans Stanleyville” (waarvan recent een tweede editie op de markt kwam).

Nothomb verbleef als jonge Belgische consul in Stanleystad op het ogenblik dat die stad in de handen viel van de Mulelisten. De auteur, die als diplomatiek vertegenwoordiger van België tijdens deze pijnlijke gebeurtenissen de hoofdrol speelde, – een taak die hij trouwens op voorbeeldige wijze vervulde – vertelt in dit boek op accurate wijze de gebeurtenissen die hij binnen de stad zelf beleefde.

Er is nu ook een Nederlandstalig boek over ditzelfde onderwerp verschenen, dat van de hand is van Eddy Hoedt. In strijd met het voornoemde boek, beperkt deze laatste auteur zich niet tot de plaatselijke gebeurtenissen, maar situeert hij deze in het ruimere kader van de politieke tribulaties die het bestaan van de jonge Congorepubliek sedert haar onafhankelijkheid verstoord hebben.

Veel aandacht gaat hierbij naar de achtergronden van het ingrijpen van onze para's om de gegijzelde Europeanen te bevrijden en naar de operatie “Ommegang”, waaraan de naam van kolonel Vandewalle verbonden is. De navolgende inhoudsopgave brengt ons een goed beeld van het perspectief waarin Eddy Hoedt de gebeurtenissen naar voren brengt.

De inhoud van het boek :

Deel I. Mai Mulele, Mai, Mai

Tshombe's come-back

De val van Stanleystad

De aanzet

Vandewalle's verborgen agenda

Groeiende onzekerheid

Deel II. De Draakoperaties

De beslissing valt

Groen licht

De operatie Dragon rouge

De laatste snikken van de draak

De operatie Dragon noir

De terugkeer naar België

Bespiegelingen

Deel III. Epiloog

Dit boek, uitgegeven bij de firma Masoin te 1090 Brussel, beslaat 240 pagina's en is geïllustreerd met een 400-tal foto's, plattegronden en documenten.

Het is te verkrijgen in de boekhandel tegen 35 eur.

U kunt bij de auteur ook een gesigneerd exemplaar bestellen, (prijs te verhogen met 6 eur verzendingskosten). Te betalen op het rekeningnummer 738-8102755-76 t.n.v. Hoedt-Seghers, Koksijde. (e-mail van de auteur : ehoedt@live.be)

Een samenvatting van de meest dramatische momenten uit dit verhaal :

Op maandag 23 november onderschept de Westerse coalitie een bericht van Gbenye waarin hij dreigt om "de buitenlandse gijzelaars te verscheuren of te roosteren op brandende benzinevaten in hun huizen". Om 23 uur maken de Belgische paracommando's zich klaar om in actie te treden. "Alea jacta est". In de vooravond is ook de „Ommegang" begonnen aan zijn definitieve doorstoot naar Stanleystad.

DRAGON ROUGE

Dinsdag, 24 november, 2.45' uur, Kamina: de twaalf vliegtuigen van de Westerse aanvals- armada stijgen één na één op en stevenen richting Stan. Aan boord van de eerste vijf toestellen bevinden zich vierenzestig hoofdzakelijk jonge parachutisten van het 1ste Para. De andere toestellen transporteren jeeps en materieel en ook de 12de compagnie Groene Baretten uit Flawinne.

Stipt volgens schema bereiken de vliegtuigen de Dropping Zone (DZ). Het is dan iets voor zes uur in de morgen. Ze worden beschoten met zwaar mitrailleurvuur... De vliegtuigen strooien hun parachutisten uit; in geen tijd – 80 seconden exact – hangen er 320 para's in de lucht. Dan verloopt alles zeer snel : op de grond aangekomen hergroeperen de para's zich en trekken in groepjes op naar het afgesproken verzamelpunt (RV).

De Rode Mutsen van de 11de compagnie maken zich meester van het Sabena Guesthouse en van de terminalgebouwen. Andere para's schakelen de vijandelijke mitrailleursteden uit en de Stafcompagnie verwijdt de vaten en wiellose autowrakken van de landingspiste. Vijfenvierzig minuten na de landing van de eerste para's rapporteert kolonel Laurent aan de andere vliegtuigen dat zijn mannen het vliegveld volledig onder controle hebben. Op hetzelfde moment rinkelt in de controletoren de telefoon. Aan de andere kant van de lijn zegt een trillende stem in het Frans: " De Simba's hebben de blanken verzameld in het Victoria Hotel en in het Hotel des Chutes... Kom zo snel mogelijk..."

Na deze dramatische oproep worden de 11de en 13de compagnie onmiddellijk richting centrum gestuurd. Reccejeeps op kop, leggen de para's de ongeveer drie kilometer lange afstand lopend af. Onderweg worden ze gehinderd door vijandelijke weerstandsnesten die onmiddellijk worden uitgeschakeld. Ook hun zware bepakking bezorgt hen veel last. Om 7.40' uur bereikt de 11de compagnie de buitenwijken van de stad. Via de avenue Monseigneur Grison trekken ze de stad binnen. Luitenant Mertens en majoor Mine stormen de hoek van de avenue Ketele om. Voor hun ogen voltrekt zich een verschrikkelijk drama...

"Les paras ! Les paras !..." schreeuwt iemand met een stem waarin een mengeling van vreugde en afgrijzen ligt ! De para's zien wat er gebeurt en stormen schietend vanuit de heup vooruit...

Op de plaats van de slachting liggen meer dan vijftig gewonde of dode slachtoffers. Balans van de fusillade: 22 doden (20 Belgen en 2 Amerikanen) en 40 gekwetsten, allemaal Belgen. De intussen aangekomen medische ploeg begint met de „trage" en de overlevenden worden door de para's in een van de gebouwen samengebracht. Intussen trekken andere paracommando's verder de stad in waar ze nog meer gijzelaars opsporen en bevrijden. Dit is een gevaarlijke taak: op verschillende plaatsen zitten nog verdoken Simba's. Een para verhaalt het zo: "Als ze geen tegenstand bieden nemen we ze gevangen. Als ze moeilijk doen dan schieten we ze neer...". Ook de 13de compagnie voert haar opdrachten perfect uit en bevrijdt in het meer zuidelijke deel van de stad opgesloten of verscholen blanken, zowel burgers als geestelijken. Ze krijgt ook het bevel om het kamp Ketele te bezetten, een opdracht die ze zeer professioneel afwerken. Daar krijgen ze af te rekenen met diverse ernstige Simba-aanvallen, die ze niet zonder moeite afslaan. De Groene Mutsen van kapitein Raes nemen posities in ten noordwesten van de „Europese sector". Ze moeten te allen prijze vijandelijke infiltraties verhinderen naar het vliegveld toe en richting centrum. De nog jonge, onervaren commando's, net vijf maanden onder de wapens, krijgen hier een

uitzonderlijke vuurdoop.

Rond de middag komt dan ook kolonel Vandewalle's strijdmacht in de stad aan. Vandewalle's troepen nemen stilaan de taken van de para's in de stad over. Dit stelt kolonel Laurent in staat om zijn para's rond 16 uur op de luchthaven terug te plooiën. Operatie „Dragon Rouge” is nog aan de gang als er al nieuwe plannen worden gemaakt voor een volgende operatie...

DRAGON NOIR

In en rond Paulis (het huidige Isiro) voeren de Simba's een waar schrikbewind. Blanken worden er gefolterd en geslagen. Anderen worden op een afschuwelijke manier gedood. Op 26 november, even voor 6 uur horen blanke gijzelaars het geronk van laag overscherende C-130 Hercules toestellen. De para's komen dan toch naar Paulis, zoals ze elke dag hadden gehoopt ?

Het is 5.55' uur als het eerste toestel, vanwege de dichte mist, met moeite de rode aarden landingsbaan door de weinige „gaten” in het wolkendek kan onderscheiden. Pas bij de tweede „run” roept de Amerikaanse kolonel Gradwell naar kolonel Charles Laurent: “OK Charlie, we proberen het nog eens...”.

Om precies 06.02' uur schiet operatie „Dragon Noir” in gang.

De opdracht wordt ook hier uitgevoerd door de 11de en 13de compagnie van het 1ste Para. De stafcompagnie en de 12de compagnie blijven op het vliegveld van Stanleystad in „stand by”, klaar om eventueel ingezet te worden. De mist, grootste spelbreker voor de piloten, is voor de parachutisten een meevaller. De para's blijven grotendeels buiten het zicht van de vijand op de grond. De Simba's schieten tijdens deze eerste fase gewoon op goed geluk omhoog, zonder veel schade aan te richten.

Nog voor de rest van de 246 manschappen op de grond staan, komen de mannen van de eerste 'droppingsgolf' al in actie: de controletoren wordt veroverd, weerstandsnesten geneutraliseerd, een peloton trekt pijlsnel naar het westelijke uiteinde van het vliegveld. De rest van de 13de compagnie zuivert de piste zelf. Rond 06.45' uur kunnen de andere toestellen met jeeps en materieel landen.

Intussen trekt de 11de compagnie de stad in. Hier herhaalt zich hetzelfde scenario als in Stanleystad: opsporen en bevrijden van gijzelaars, neutraliseren van weerstandsnesten, etc. Even vóór 9 uur hebben de para's in de regio Paulis ruim tweehonderd burgers en geestelijken gelocaliseerd en gered, waarna ze naar het vliegveld worden geëvacueerd. Om 16 uur rapporteert majoor Mine “dat Paulis volledig vrij is van niet-Congolese gijzelaars”. Daarna trekt kolonel Laurent zijn paracommando's uit de stad terug, die iets meer worden samengetrokken om de nacht door te brengen. Op het vliegveld verblijven die nacht ook nog 150 geredden, die pas de volgende dag geëvacueerd zullen worden.

Strikt volgens schema zet kolonel Gradwell zijn toestel op 27 november op de piste van Paulis neer, om er samen met de andere vliegtuigen geredde gijzelaars naar Leopoldstad over te vliegen. Later komen ze terug om de para's op te halen. Het laatste vliegtuig landt om 16 uur op Paulis en de rest van de paracommando's verlaten hun posities om teruggevloden te worden naar Kamina. Opdracht volbracht !

Op 1 december zijn de paracommando's terug in ons land. In Brussel wacht hen, door een ware mensenmassa een geestdriftige ontvangst. België was fier op zijn Rode en Groene Mutsen. De verliezen onder de militairen waren, zeker gezien de aard van de operaties, eerder miniem: het Regiment Paracommando telde twee gesneuvelden en elf gekwetsten in hun rangen.

En nog : Roland Duyck : De rode aarde die blijvend aan je hart kleeft.

In ons vorig nummer gaven wij al kennis van de publicatie van het boek van ons lid, Roland Duyck : “De rode aarde die aan blijvend aan je hart kleeft”.

Ter herinnering : de winkelprijs van het boek is 26,95 €, maar de auteur is bereid zijn werk ter beschikking van onze leden te stellen tegen de gunstprijz van 20 €. Indien mogelijk kan hij het aan huis bestellen. Ingeval van verzending langs de post, wordt 5 € deelname in de verzendingskosten aangerekend.

Adresgegevens : Roland Duyck, Minister De Taeyestraat 16, 8550 Zwevegem.

Telefoon : 056 75 78 94 - e-mail : roland.duyck@telenet.be

Bankrekening : 285-0451513-07

Hulde aan de martelaren van Isiro (het vroegere Paulis)

Aansluitend bij de bovenstaande bijdrage over de bevrijding van Stanleystad en Paulis (Isiro), noteerden wij nog het volgende bericht :

Wij werden in positieve zin verrast door een persbericht uit Isiro (Boven-Uele), waar op 26 november jl. door het "Oeuvre de l'Enfance missionnaire" een huldebetoon werd georganiseerd aan de missionarissen en inlanders die op 24 en 25 november 1964 werden vermoord door de Simba's. Enkele honderden kinderen uit verschillende plaatselijke scholen aanhoorden vooreerst een evocatie van het drama dat toen plaatsvond. Het aantal burgerlijke slachtoffers in Isiro en omgeving wordt op 2.000 geraamd.

Daarna zegende Mgr. Dieudonné Abakuba, apostolisch vicaris van Isiro, een kruis dat op het binnenplein van het bisdom werd opgericht, vlakbij de plaats waar de vermoorde missionarissen hun laatste ogenblikken beleefden. Op het kruis is een plaat bevestigd die de namen draagt van de gedode Belgische Dominicanen : de Paters Van Schoote, Van Caloen, Van Schingen en de broeders Boeckx en De Witte, en ook van een buitenlandse missionaris, Pater Armani, die toevallig ter plaatse was. De dag werd besloten met een misviering in de parochiekerk van Tely.

"Ideologische pudeur"

Sedert enige tijd liep in het wereldculturencentrum "Zuiderpershuis" te Antwerpen een tentoonstelling onder de titel "**Moeders in Congo**". Wij zeggen wel "liep" want de organisatoren hebben er de voorkeur aan gegeven aan deze nochtans interessante tentoonstelling voortijdig een einde te maken.

Deze tentoonstelling was opgebouwd uit drie segmenten :

- De talentrijke fotografe Lieve Blancquaert toonde er foto's van Congolese vrouwen in het kraambed. Bevallen is in het Congo van vandaag een hachelijk avontuur geworden : in 4 gevallen op 100 kent zwangerschap een dodelijke afloop, om nog niet te spreken van de kindersterfte, die tragisch hoge cijfers bereikt.
- Vervolgens waren er ook foto's, gemaakt door medewerkers van MEMISA, de bekende NGO die op heel wat plaatsen over heel Congo probeert essentiële medische voorzieningen beschikbaar te stellen om de huidige ontzaglijke noden te lenigen. Uit deze foto's bleek de schrijnende toestanden die vandaag in Congo heersen op het stuk van gezondheidszorg.
- In de derde plaats waren er echter ook foto's die de organisatoren hadden ontleend aan het Instituut voor Tropische Geneeskunde, waarvan men weet dat het eveneens in Antwerpen gevestigd is. Dat waren foto's die een fraai beeld vertoonden van de medische voorzieningen die in het Belgische tijdperk, voornamelijk in de jaren vijftig, tot stand waren gekomen. Men zag er foto's van uitstekend verzorgde ziekenhuizen en dispensaria, medische apparatuur allerhande, zusters-missionarissen met zwarte baby's, enz.

Welnu, u hebt het al geraden, dit laatste fragment van de tentoonstelling was er teveel aan ! Naar het schijnt waren er bezwaren gerezen (vanwege een bepaald publiek of uit de rangen van de organisatoren zelf ?) tegen deze beelden, die de indruk van "kolonialistische propaganda" konden wekken. De tentoonstelling mocht in geen geval de boodschap overbrengen "dat het vroeger allemaal beter was".

Wij hebben al herhaaldelijk onderstreept dat het niet in ons werkterrein past, ons te laten verleiden tot pleidooien in een of andere zin en allerminst tot polemische stellingnamen. Wij beperken ons dus tot het louter informatieve stadium door te verwijzen naar een artikel in De Standaard van 29 november jl., waarin Bart Van Peel, lector aan de Katholieke Hogeschool

Kempen, journalist en filmmaker, protesteert tegen de voortijdige sluiting van deze tentoonstelling, een beslissing die hij als een misplaatste blijk van zelfcensuur en omgekeerd paternalisme bestempelt.

Hij erkent dat Belgisch Congo wellicht het beste medisch systeem uit de koloniale wereld ontwikkeld had en hij betreurt het diepe verval van dat geneeskundig apparaat in het hedendaagse Congo, waar de overheid ongeveer 1 dollar per jaar en per inwoner aan gezondheidszorg besteedt, naast 3 dollar verstrekt door internationale donoren. Verdere conclusies laten wij aan onze lezers over. (GB)

In memoriam

Pater Jozef Bollen, Scheutist

Op 4 december 2011 is andermaal een belangrijke veteraan onder onze Vlaamse missionarissen (en trouw lid van het eerste uur van Afrikagetuigenissen) van ons heengegaan. Limburger in hart en nieren (°Bilzen 1920) was hij van 1946 tot 1982 'stadsmissionaris' in Leopoldstad/Kinshasa. Aanvankelijk was Afrika nochtans niet voor hem weggelegd. Sinds 1937 was hij al druk Chinees aan het studeren, maar de politieke evolutie in Azië tijdens en na de tweede wereldoorlog maakte een heroriëntering noodzakelijk.

Over zijn indrukwekkende activiteiten in Congo laten we hemzelf aan het woord :

“Ik werd daar in het begin benoemd voor de blanken. Parochiepastoor, godsdienstleraar, kerksecretaris. In die naoorlogse jaren was er een geweldige “boom” in Congo. Er werden daar door de blanken en de zwarten geweldige dingen gerealiseerd op menselijk, sociaal en economisch vlak. Congo was toen echt een droom voor ontwikkelingswerkers en missionarissen. er was geld voor alles ! Gedurende enkele jaren leefde ik daar ook samen met wel 20.000 blanken, waaronder veel Vlamingen, die samen met de zwarten aan de weg timmerden. letterlijk en figuurlijk. Ik stichtte een zangkoor, richtte een Davidsfonds-afdeling op, bestuurdde een ciné-forum ging op den duur programma’s maken voor de Congolese staatstelevisie, werd bouwheer en directeur van het grote sportstadion, van het ‘Institut de l’Education physique’, ik stond in de pastoraal, werd hoofdredacteur van ‘Afrique chrétienne’, een weekblad van Scheut. Eigenlijk was dat allemaal niet serieus. Ik ben er ei zo na aan ten onder gegaan. En heel veel van wat we hadden opgebouwd is door Mobutu weer afgebroken.”

Belangrijk is eveneens zijn rol als medestichter van ‘Wereldmissiehulp’, de belangrijke hulporganisatie die concrete bijstand verleent ter bestrijding van armoede en ongelijkheid in de wereld.

Toen in 1982 een einde kwam aan zijn activiteiten in Afrika, was pater Bollen nog niet aan rust toe. Vanaf dat jaar tot 1996 was hij de gevierde pastoor van de Sint-Annaparochie in Oudergem (Brussel). Rust vond hij nadien uiteindelijk in het Missiehuis van Scheut te Zuun.

Joseph Ghyoot

Gediplomeerd als doctor in de rechten, begon deze geboren Kortrijkzaan (°1920) zijn loopbaan als adjunct-gewestbeheerder in Congo in november 1946. Hij werd in 1952 gewestbeheerder in Lubudi en nadien in Mutshatsha. Meteen is gezegd dat we hier met een specifiek Katangese loopbaan te maken hebben. Naderhand kwam de heer Ghyoot trouwens in Elisabethstad/Lubumbashi terecht waar hij aan het kabinet van de Gouverneur (Vice-Gouverneur-generaal) verbonden was als verantwoordelijke voor de informatie, een functie waarin hij, gezien zijn uitgebreide eruditie en talenkennis, uitstekend op zijn plaats was.

Na zijn koloniale tijd wachtte de heer Ghyoot een loopbaan in de Belgische magistratuur, waar hij rechter zou worden in de rechtbank van eerste aanleg te Kortrijk. Bovendien was hij erelid van de Provinciale Commissie voor Monumenten en landschappen van West-Vlaanderen en erevoorzitter van de Vrienden van de Musea van Kortrijk.

Daniël Deconynck

De heer Deconynck, geboren op 14 oktober 1926 en overleden in september jl., was een oudgediende van de Gewestdienst. Eerder recent tot onze vereniging toegetreden, hebben wij niet meer de gelegenheid gehad om nader kennis te nemen van zijn koloniaal verleden, dat een aanvang genomen had in juni 1949.

Lidmaatschapsbijdragen

Wij zijn speciale dank verschuldigd aan de onderstaande leden die zo vriendelijk waren reeds spontaan hun jaarlijkse bijdrage voor het jaar 2012 over te maken :

De heer G. Baeyens-Warlop, Denderleeuw
De heer William Blondeel, Gent
De heer Omer Daene, Strombeek-Bever
De heer Etienne De Baedts, St-Amandsberg
De h. Patrick De Jonghe, Kortrijk
De heer Guy Dierckens, St-Pieters-Leeuw
Mevr. L. Helderweirt, St-Amandsberg
Mevr. Maria Torfs, Keerbergen
De heer Leonard Van Alsenoy, Kapellen
E.P. Leon Verbeek, Lubumbashi
Mevr. Flory Witdoeckt, oostende

Korte berichten

De renovatie van het Afrikamuseum te Tervuren

In ons vorig nummer brachten we het bericht dat het Afrikamuseum in juli 2012 voor drie jaar dicht zou gaan om de uitvoering van omvangrijke verbouwings- en renovatiewerken mogelijk te maken. Bij het ter perse gaan vernemen we dat de sluitingsdatum tenminste verdaagd is tot eind december 2012.

Onze vorige nieuwsbrieven

Van de vorige nummers is nog een beperkte voorraad beschikbaar. Leden die eventueel een leemte in hun verzameling wensen aan te vullen, kunnen de ontbrekende nummers op het onderstaande adres bestellen.

Congoboeken, een buitenkansje...

Ons lid Dirk De Meyer stelt een reeks Congoboeken te koop tegen een gunstprijs. Het lijstje volgt hierna. Belangstellenden gelieven contact op te nemen met de verkoper (e-mail : ddemeyer@haven.irisnet.be - Tel. 02 427 12 41)

Butcher Tim	Bloedrivier	New Adam, 2008, 384 p.	
Cataloog	Het geheugen van Congo	Snoeck, 2005, 270 p.	
Cayet & Dessart	Katanga	Dessart, s.d., 147 p.	
Cayet & Dessart	Kivu	Dessart, s.d., ? p.	
Cayet & Dessart	Léopoldville	Dessart, s.d., 127 p.	
Cayet & Dessart	Ruanda-Urundi	Dessart, s.d., 147 p.	
De Keyzer Carl	Congo (Belge)	Lannoo, 2010, 352 p.	

De Keyzer Carl	Congo Belge en Images	Lannoo, 2010, 192 p.	
Eynikel Hilde	Onze Kongo	Standaard, 1983, 252 p.	
Jean-Paul Harroy	Ruanda Urundi	Infor Congo, s.d., 170 p.	
Hoier R.	Plaines et volcans Parc Albert	Ministerie, 1950, 210 p.	
Michel Huet	Congo	Letteren en Kunst, 1958, 164	
Nijs Victor-Clément	Memoires ambassadeur 50-62	Lannoo, 2007, 617 p.	
Nijs Victor-Clément	Souvenirs d'un admi. territorial	Racine, 2007, 537 p.	
Collectief	500 Visages du Zaïre	Mobutu, 1975, 319 p.	
Collectief	Urbanisme in Kongo	De Visscher, d.d., 219 p.	
Collectief	Reisgids Belgisch-Congo	Toerisme, 1950, 757 p.	
Collectief	Guide Congo Belge	Tourisme, 1951, 828 p.	
Collectief	Bruxelles et le Congo	La Fonderie, 2008, 75 p.	
Diallo Siradiou	Zaire aujourd'hui	J.A., s.d., 262 p.	
De Meyer Roger	Introduction au Congo Belge	Office Publicité, 1958, 135 p	
Georges Rhodius	Kongo 1959	Min. Landsver., 1959, 118 p.	
Verlinden Peter	Weg uit Congo	Davidsfonds, 2002, 232 p.	
Verlinden Peter	Kind in Congo	Davidsfonds, 2005, 143 p.	
Verlinden Peter	Acherblijven in Congo	Davidsfonds, 2008, 207 p.	
Verlinden Peter	Belgisch-Kongo	Davidsfonds, 2010, 184 p.	
Verlinden Peter	Hoe Congolees zijn de Congo..	Davidsfonds, 2010, 131 p.	
Raymaekers Jan	Congo, de schoonste tijd...	Van Halewyck, 2009, 198 p.	
Reynebeau Marc	Terug naar Congo	Lannoo, 2010, 143 p.	
Richer Xavier	Burundi Touristique	Delroisse, d.d., 190 p.	
Ryon Frank	Vlamingen in Congo	Van Halewyck, 2005, 374 p.	
Rummens Hilde	Kongo zoekt zusters	Halewijn, 2009, 126 p.	
Bob Vanhee, e.a.	Onze Dagen in Congo	Lannoo, 2009, 239 p.	

Deze Nieuwsbrief is uitgegeven door de vzw AFRIKAGETUIGENISSEN

Zetel : Hollandsvin 4, 3120 Tremelo

**Correspondentieadres : Jan van Ruusbroecstraat 15, 3080 Tervuren
(g.bosteels@skynet.be)**

Jaarlijkse ledenbijdrage : 25 €. Bankrekening : 001-4254043-87 (BE67 0014 2540 4387)

Niets uit deze nieuwsbrief mag worden overgenomen, gekopieerd of gepubliceerd zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever, die alle rechten voorbehoudt

Foto Carlo Lamote